

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

LETNIK XXII.

MAREC 1985

ŠTEVILKA 3

Pogled na obronke Roga s Podstenic.

Obračun poslovanja v letu 1984

Uspešnejši v družbenih gozdovih.

Prodanega manj lesa

Leta 1984 smo posekali in prodali manj lesa kot prejšnje leto. Ta zaostanek je nekoliko večji v zasebnem kot pa v družbenem sektorju. Manjša proizvodnja se je odrazila tudi v finančnem izidu poslovanja. Tako so bili poslovni uspehi dosti slabši v zasebnem kot v družbenem sektorju.

V obeh sektorjih smo posekali 192.472 m³ lesa, kar je za 3 odstotke manj kakor lani. Prodano pa je bilo 208.440 m³ lesa, kar je za 4% manj. Poprečna prodajna cena lesa je bila 4980 din za 1 kubik lesa, kar je za 63 odstotkov več kakor v preteklem letu. Cene so se povečale nekoliko hitreje kot inflacija, vendar se položaj gozdarstva na trgu zaradi zaostanka v preteklih letih ni bistveno izboljšal, tako da so cene gozdnih sortimentov bile še vedno prenizke.

Celotni prihodek večji za 48, materialni stroški za 45 odstotkov

Leta 1984 smo pridobili 1901 milijonov celotnega prihodka, kar je za 48% več kakor v preteklem letu. Materialni stroški (821 milijonov dinarjev) so za 45% večji. To pomeni, da so se materialni stroški povečali za 3% manj od celotnega prihodka, kar je vsakakor uspeh. Amortizacije smo zbrali 82 milijonov din, kar je povečanje za 39 odstotkov. Tudi porast amor-

tizacije je za 9% manjši od porasta celotnega prihodka, kar prispeva k večjemu porastu dohodka. Dohodka je 998 milijonov ali za 51 odstotkov več kakor v preteklem letu. Obveznosti iz dohodka znašajo 387 milijonov din in so za 55 odstotkov večje od lanskoletnih obveznosti. Porasle so v dobri meri zaradi povečanja osebnih dohodkov v preteklem letu, ker so v teh obveznostih šteli tudi nekateri prispevki, ki so vezani z izplačilom osebnih dohodkov.

Znatni delež pri obveznostih iz dohodka zavzema tudi biološka amortizacija, ki je porasla za 67 odstotkov v primerjavi s preteklim letom.

Čisti dohodek znaša 610 milijonov din in je za 48% večji.

Realni osebni dohodki se niso zmanjšali

Za osebne dohodke smo namenili 394 milijonov din ali 61% več. S takim izplačilom osebnih dohodkov smo prvič v zadnjih štirih letih dosegli, da se realni osebni dohodki niso zmanjšali, temveč so bili v primerjavi z inflacijo nekoliko višji, in sicer za okoli 6 odstotkov. Že v načrtu za leto 1984 smo si namreč zastavili cilj, da izboljšamo delitveno razmerje med osebnimi dohodki in skladi v korist osebnih dohodkov, kar smo v obračunu za leto 1984 dosegli. Poprečni osebni dohodek znaša 32.990 din in je za 69 odstotkov večji od lanskoletnega poprečnega osebnega

dohodka. Večji porast poprečnih neto osebnih dohodkov smo dosegli tudi zaradi spremenjenih prispevkov iz osebnih dohodkov in zaradi za 4 odstotke manjšega števila zaposlenih na podlagi obračunanih ur.

Za rezervni sklad in stanovanja

Za sklade smo namenili 217 milijonov (29 odstotkov več).

Za rezervni sklad je izločenih 36 milijonov din (44 odstotkov več). Za stanovanjski del sklada skupne porabe smo namenili 27 milijonov din ali 47 odstotkov več kot v preteklem letu. Po zaključnem računu smo v stanovanjski sklad izločili 9 milijonov din, kar bo služilo skupaj z rednim prispevkom med letom za nakup družbenih stanovanj in za stanovanjske kredite delavcem.

Za prosti del sklada skupne porabe smo namenili 52 milijonov dinarjev (87 odstotkov več). Ta indeks je nekoliko višji zaradi tega, ker je upoštevan tudi denar za nakup počitniških stanovanj na Cresu (19 milijonov din) in za adaptacijo menze v Črnomlju (3 milijone din).

Za poslovni sklad sta nam ostala 102 milijona ali 6% več kot v lanskem letu. Iz sredstev, ki smo jih namenili za poslovni sklad, moramo poravnati 17 milijonov din za nerazvite, 7 milijonov din za združevanje v sisu za ceste, v sisu za luke 2 milijona din, v sisu elektrogozdarstva 4 milijone din, v sisu za nafto in plin 4 milijone

din in v sisu za železniški promet 4 milijone din, tako da nam ostane čistega poslovnega sklada za razširjeno reprodukcijo 64 milijonov din.

Za gozdnogojitvena dela 152, za tehnične investicije 92 milijonov din

Glede na težke gospodarske razmere v letu 1984 je doseženi poslovni izid na ravni delovne organizacije ugoden. Uspešen je bil zlasti v družbenem sektorju, medtem ko so rezultati slabši v zasebnem sektorju, zaradi česar se bo treba tam še posebno potruditi, da bi bili letos uspešnejši.

Gozdnogojitvenih del smo opravili za 152 milijonov, odkazil za 39 milijonov, urejanja za 10 milijonov dinarjev. Za znanstveno-raziskovalno delo smo namenili 7 milijonov din, za nakup gozdov pa 4 milijone din. Skupaj smo porabili 213 milijonov din za dela, ki se financirajo iz sredstev za biološka vlaganja. Za pokritje teh del smo obračunali 161 milijonov din biološke amortizacije, od republiškega sisa za gozdarstvo smo dobili 9 milijonov, iz prispevkov lesne industrije je zbranih 30 milijonov, od plačil za domačo porabo 8 milijonov, iz preteklega leta pa smo prenesli 7 milijonov dinarjev. Gozdnogojitvena dela so bila opravljena količinsko na enaki ravni kot leta 1983, denarno pa smo načrt presegle za 4 odstotke. Pri tehničnih investicijah smo uresničili postavljeni načrt in povečali vrednost osnovnih sredstev in nedokončanih investicij za 92 milijonov dinarjev.

MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

Poslovno poročilo 1984

Značilnosti gospodarjenja

S prodajo naših proizvodov ni bilo težav. Cene lesa so se povečale za 56%, kar je precej v primerjavi z letom 1983 (19%). Čeprav so se za prav toliko povečale tudi odkupne cene, pa nismo dosegli načrtovane blagovne proizvodnje iz zasebnih gozdov. Vzroka za to sta dva:

Proizvodnja

	načrt 1984	uresničevanje 1984	
SLP			
tehnični les iglavcev	500	779	
tehnični les listavcev	342	339	
prostorninski les	979	760	
	1821	1878	103 odst.
ZAS			
tehnični les iglavcev	1904	2342	
tehnični les listavcev	3914	3992	
prostorninski les	4600	2030	
	10418	8364	80 odst.

Pri proizvodnji lesa je zadovoljiv uspeh v družbenih gozdovih (103 odst.), slabše pa je v zasebnih gozdovih (le 80 odst.), s čemer ne moremo biti zadovoljni. Najbolj smo zaostali za načrtom pri prostorninskem lesu, kar ugotavljamo

— slabo vreme januarja in februarja, kar je povzročilo, da so lastniki gozdov posekali in pripravili do kamionske ceste in skladišča samo 6232 m³,

— težnja, da zadostimo obveznostim v gozdnogojitvenih delih, ki smo jim dali prednost, zaradi tega smo v zasebnih gozdovih posekali 568 m³ manj kot v letu 1983.

že vrsto let. Nismo zadovoljni s tem. Kadrovske in organizacijske se usposabljam, da bi izvedli vse naloge.

Zaskrbljujoče je majhno odkazilo za letos, kar bi lahko slabo vplivalo na blagovno proizvodnjo.

Gojenje gozdov

	opravljena dela	
	SLP hektarov	ZAS hektarov
obnova gozdov	4,10	15,11
obžetev	4,40	27,50
čiščenje	17,40	85,35
redčenje I	14,25	37,10
dodatno redčenje	23,25	30,91
ind. premena	—	12,35

Zadolžitvam naše proizvodnje na tem področju smo zadostili 90-odstotno. Načrt za leto 1984 je bil za 35% večji od načrta za 1983, ker smo z njim hoteli slediti novemu desetletnemu načrtu. Lastniki gozdov so sami opravili le 9% gozdnogojitvenih del, kar je v primerjavi z letom 1983, ko so jih opravili eno četrtino, precej manj.

Odpreda lesa

Na žagi v Veliki Loki smo razžagali 108 m³ lesa več kot prejšnje leto (6331 m³).

Lani smo prodali 2090 m³ lesa iz družbenih gozdov in 8632 m³ lesa iz zasebnih

gozdov. Skupna prodaja je bila za 6% manjša od prodaje v letu 1983 in za 13% manjša od načrtovane.

Stroški sečnje so se v primerjavi z letom 1983 povečali v družbenih gozdovih pri tehničnem lesu iglavcev za 96 odstotkov, pri tehničnem lesu listavcev za 42 in pri prostorninskem lesu celo za 155 odstotkov. Stroški prevoza so se povečali od 20 do 30 odstotkov. Prav tako močno so se povečali stroški pridobivanja lesa iz zasebnih gozdov.

Izkoristek delovnega časa

Vsi delavci smo opravili 72.770 delovnih ur, od tega

24.721 oz. 34 odstotkov režijskih. Na deževne dni, za bolezni in dopuste je odpadlo 24 odstotkov plačanih ur.

Izkoristek delovnega časa se strukturno ni bistveno spremenil. Malenkostna razlika je nastala pri bolezninah, ker smo imeli lani dva bolnika, ki sta bila neprekinjeno v bolniškem staležu.

Usmeritve za gospodarjenje v letu 1985

— Čeprav smo v letu 1984 naredili za 20% več gojitvenih

del, kar v norma urah pomeni 2930 ur, na drugi strani pa zaradi tega posekali približno 1000 m³ manj, kar po normi zneso 1738 ur, je očitno, da število zaposlenih še ni prilagojeno zastavljenim nalogam. V letu 1985 moramo zato zaposliti še dva gozdarja, tako da jih bo skupno 155. Polno število zaposlenih naj bi omogočilo 100-odstotno izpolnitev načrta. To z drugimi besedami pomeni 2300 m³ več blagovne proizvodnje in 10 odstotkov več gojitvenih del.

JOŽE FALKNER, dipl. inž.

Pridobivanje lesa leta 1984

I. NOVI STROJI IN OPREMA

Leta 1984 smo nabavili naslednje nove stroje in opremo:

avtomobilska nakladalna dvigala: število
— Jonsereds EB-100 za tozd Transport in gradnje 3

Traktorji:

— IMT 560 za spravilo lesa
tozd Črnomelj, Črmošnjice, tok Črnomelj, Trebnje 4
— BELT GV-50 spravilo lesa
tozd Črnomelj, Novo mesto 2
tozd Vrtnarstvo in hortikultura I

Drugi stroji in oprema:

— rovokopač tozd Transport in gradnje 1
— nakladalec ULT-200 tozd Transport in gradnje 1
— posipalec peska tozd Transport in gradnje 1
— kontejner za razstrelivo tozd Transport in gradnje 1
— kontejner (pisarna, garderoba, sanitarije)-
tozd Transport in gradnje 3
— kontejnersko skladišče tozd Straža
vnetljivih snovi tozd Straža 1

terenska vozila:

— kombi IMV 1900 tozd Straža, tok Črnomelj in tok Trebnje 3
— kombi Zastava 850 tozd Novo mesto (1), Straža (2), tok Črnomelj (1), tozd Transport in gradnje (1) 5
— zastava 850, 750 tozd Novo mesto (2), Podturn (1), Črmošnjice (1), Črnomelj (2) 5

nabava v teku:

— kombi IMV 1900 tozd Vrtnarstvo in hortikultura 1
— dvigalo Jonsereds EB-100 tozd Transport in gradnje 1
— snežni plug tozd Črmošnjice 1

II. GOZDNA PROIZVODNJA ODKUP IN ZALOGE LESA

Pridobivanje lesa je v letu 1984 potekalo dokaj ugodno, kljub slabemu vremenu v prvi tretjini leta. Načrt proizvodnje pridobivanja lesa smo v družbenem sektorju dosegli 102-odstotno, načrt odkupa iz zasebnih gozdov pa z 79 odstotki.

Sečnjo, odkup, spravilo in zaloge lesa v okviru tozdov in tokov v letu 1984 lahko prikažemo z naslednjimi kazalci:

sečnja lesa — družbeni gozdovi:
skupaj vsi sortimenti 137.144 m³ ali 102%;
proizvodnja tramov: 6.343 m³;

sečnja lesa — zasebni gozdovi:
skupaj vsi sortimenti 55.328 m³ ali 79%

Opomba: Podrobni rezultati so bili objavljeni v I. števil. Dol. Gozdarja.

Posamezni toki gozdarstva pa so načrt odkupa izpolnili v odstotkih:

Novo mesto 85, Črnomelj 70, Trebnje 80, vsi skupaj pa 79 odstotkov.

Načrt ni bil izpolnjen, kar je predvsem posledica neugodnega vremena.

Pri pridobivanju lesa v zasebnem sektorju velja tudi poudariti, da so posamezni toki veliko lesa posekali v lastni režiji, za kmete. Količinsko in odstotno razmerje v lastni režiji posekanega lesa za odkup kaže naslednji pregled. Tu so zajete tudi količine lesa

(2.469 m³), ki so ga posamezni tozdi posekali za tok Novo mesto in Črnomelj.

tok Gozdarstvo Novo mesto

posek 13.921 m³ ali 46% odkupa

tok Gozdarstvo Črnomelj

posek 6.271 m³ ali 38% odkupa

tok Gozdarstvo Trebnje

posek 3.669 m³ ali 44% odkupa

skupaj v lastni režiji

posek 23.807 m³ ali 43% odkupa

ZALOGE LESA

Medtem ko so zaloge lesa v družbenem sektorju (gozdna kamionska cesta, razen odpremnih skladišč) v primerjavi z letom 1983 skupaj manjše za 6 odstotkov ali za 840 m³, pa so zaloge v zasebnem sektorju večje kar za 1641 m³.

V družbenih gozdovih je bilo ob koncu leta na zalogi 12,586, na skladiščih zasebnega sektorja pa 15,664 kubikov lesa.

Sekači na delu povprečno 180 dni

O pridobivanju lesa v letu 1984 je pomembno povedati še:

— da je v sečnji lesa v družbenih gozdovih, v tozdih, stalno delalo 114, v tokih pa 24 sekačev,

— da imamo 414 motornih žag,

— da je delalo samo v sečnji 350 motornih žag, ostalih 64 (vključujoč žage čistilke) pa na gozdnogojitvenih delih, odpremnih skladiščih, žagah in v izobraževalnem centru GG,

— iz proizvodnje smo izločili (prodali ali razknjižili) 51 motornih žag,

— v proizvodnjo smo dali 57 motornih žag (29 Stihl, 28 Husquarna),

— kmetom kooperantom smo lani omogočili nakup 200 novih motornih žag Husquarna in Stihl,

— da je bil v letu 1984 naš sekač povprečno na delu 180 dni,

— da je znašal v letu 1984 povprečni letni učinek sekača v tozdih 1.225 m³ (139.613 : 114), v letu 1983 pa 1.281 m³, v tokih 889 m³ (21.338 : 24), v letu 1983 pa 1.153 m³,

— da so sekači dosegli normo v odstotkih:

	igl	list.	drva	povprečno
skupaj tozdi	121	119	116	119
skupaj toki	111	104	109	107

SPRAVILO LESA

Pri spravilu lesa je poleg traktorjev Gozdnega gospodarstva Novo mesto sodelovalo tudi nekaj najetih traktorjev in konj.

Udeležba pri spravilu lesa po vrsti pravih sredstev, spravljeni količini ter primerjava z letom 1983 je podana v naslednji tabeli:

družbeni gozdovi:	1984		1983		indeks 84/83
	štev.	m ³	štev.	m ³	
— traktorji GG IMT	30	75.873	34	84.682	90
— traktorji GG Timberjack (1)	2	11.103	2	7.709	144
— traktorji drugih — najeti (2)	—	5.465	—	4.295	127
— žični žerjavi GG — Urus	1	3.234	—	3.436	94
skupaj mehanizirano spravilo	95.675		100.122		96
— spravilo s konji		10.322		14.932	69
— iznos drv		15.913		14.849	107
zasebni gozdovi:					
— traktorji GG IMT	9	9.965	7	10.944	91
— traktorji GG Timberjack	—	857	2.256	38	
— traktorji drugih — najeti	—	690	—	785	88
— žični žerjav	—	—	—	—	—
skupaj mehanizirano spravilo		11.511		13.985	82
skupaj mehanizirano spravilo IMT	39				
DR + ZAS Tim		2107.187		114.107	94

Iz pregledne tabele je razvidno:

Leta 1984 se je pri GG Novo mesto število traktorjev IMT pri spravilu zmanjšalo za 4.

Skupno število traktorjev, last GG Novo mesto, ki spravljajo les, znaša torej s stanjem koncem leta 1984:

	število	
— traktorji IMT (558,560)	39	(30 tozd, 9 tok)
— traktorji Timberjack	2	(tozd)
— traktorji Belt GV-50	2	(tozd — nabava ob koncu leta)

Iz tabele je tudi moč videti ali izračunati:

Spravilo s traktorji se je v letu 1984 v primerjavi z letom 1983 zmanjšalo tako v družbenem kot tudi v zasebnem sektorju, in sicer v družbenem za 4%, v zasebnem pa za 18%, skupno v obeh sektorjih za 6%.

To zmanjšanje v obeh sektorjih je posledica slabega vremena, zlasti spomladi, manjšega števila traktorjev (4), pa tudi pomanjkanja fizičnih delavcev v obeh sektorjih. Ne nazadnje pa so k zmanjšanju blagovne proizvodnje v zasebnem sektorju pripomogle tudi nizke odkupne cene.

Od skupno posekanih 137.144 m³ lesa je bilo spravljenih s traktorji 95.075 m³ ali 70%, v letu 1983 pa 71%.

S konji je bilo spravljenih v družbenem sektorju 26.235 m³, oziroma 19% neto posekane lesne mase (lani 23,5%). Od tega vlaka 8% (10.322 m³) in iznos drv s konji 11% (15.913 m³).

Povprečni letni učinek traktorja:

IMT v družbenem sektorju	2.428 m ³ (leta 83 2.490 m ³)
IMT v zasebnem sektorju	1.246 m ³ (leta 83 1.563 m ³)
Timberjack v družb. sekt.	5.980 m ³ (leta 83 4.983 m ³)

Medtem ko se povprečni letni učinek na traktor IMT v družbenem sektorju že nekaj let giblje v razponih od 2.400 do 2.800 m³, pa se v zasebnem sektorju le polagoma vzpenja, kar je predvsem posledica slabših razmer za delo, neizkušenosti traktoristov pa tudi organizacije dela.

PREVOZ LESA

Prevoz lesa iz družbenih in zasebnih gozdov je v sklopu tozda Transport in gradnje v letu 1984 uspešno potekal zaradi povsem obnovljenega voznega parka. V letu 1984 so bila nabavljena (zamenjana) še tri dvigala Jonsereds EB-100.

Koristna neto nosilnost voznega parka v primerjavi z letom

	število	1984	1983
— kamioni (vlečna vozila)	20	181 ton	181 ton
— polprikolice	17	162 ton	162 ton
— prikolice	2	24 ton	24 ton
skupaj:		367 ton	367 ton

Poleg lastnih kamionov je v prevozu lesa, zlasti pri odkupu, sodelovalo tudi še nekaj zasebnih avtoprevoznikov. Le-ti so speljali okoli 20.000 m³ lesa, kar znaša 11 odstotkov od skupno prepeljanega lesa.

— prepeljano s kamioni GG Novo mesto	165.552 m ³ ali 89% l. 83 89%
— prepeljano z zasebnimi kamioni	20.000 m ³ ali 11% l. 83 11%
prepeljano skupaj:	185.522 m ³ ali 100%

Število prevoženih ton/km s kamionom ali v sestavi s polpriklonim vozilom (polprikolica in prikolica) ter primerjave z letom 1983 so prikazane v naslednji tabeli:

	enota mere	1984	%	ind. 1983	%	84/83
— prepeljano skupno	m ³	165.552		179.020		92
— prepeljano skupno	tkm	5.743.486		5.766.200		100
— prepeljano posamezno	m ³	21.522	13	30.400	17	71

— prepeljano na kamionu s priklopnim vozilom	m ³	144.030	87	148.620	83	97
— prepeljano kamion — posamezno	tkm	674.271	12	702.080	12	96
— prepeljano s kamionom s prikl. vozilom	tkm	5.069.215	88	5.064.129	88	100
— izkoristek del. časa	%		71		78	91
— doseganje norme	%		120		112	107
— koristna neto nosilnost vlečnih vozil		181		181		—
— prepeljano na tono koristne neto nosilnosti vleč. vozil	m ³	914		989		92
— prepeljano na tono koristne neto nosil. vleč. vozil	tkm	31.732		31.857		100

Iz pregledne tabele je razvidno:

— Udeležba prevoza s priklopnimi vozili v m³ (87%) in v tkm (88%) je zelo ugodna, kar pomeni cenejši prevoz v primerjavi s posameznimi vožnjami.

— Izkoristek delovnega časa vozil je padel od 78% v letu 1983 na 71% v letu 1984, kar je deloma posledica slabšega vremena in zastojev zaradi nekaj večjih popravil (karambol).

— Povprečno doseganje norm prevoza je ugodno (120%) in se je v primerjavi z letom 1983 (112%) povečalo za 8%.

— Izkoriščenost (produktivnost) vlečnih vozil, ki je izražena s prepeljanimi tkm na neto tono koristne nosilnosti vlečnih vozil,

je v primerjavi z letom 1983 ostala na isti ravni (indeks 100) in znaša v letu 1984 31.732 tkm na 1 tono koristne neto nosilnosti vlečnega vozila.

JOŽE KURE, dipl. inž.

Pogorelec

Poslovanje tozda Gozdarstvo Straža v letu 1984

Tozda Gozdarstvo Straža gospodari na 4.780 hektarih gozdne posesti v družbeni lasti, z zalogo 1.330.000 m³ lesa (40% iglavcev), s 40.000 m³ letnega prirastka in z 31.500 m³ letnega poseka.

Gozdna posest smo uspeli primerno odpreti z gozdnimi prometnicami, v sečnji, pravilu, prevozu in odpravi ter predelavi pa sledimo tehničnim dosežkom. Tehnična opremljenost ustreza tehničnim normativom in predpisom za varno delo. Pri sečnji uporabljamo sodobne motorne žage. Pri spravljanju imamo pet traktorjev IMT 558, 560 in zgibnik. S konji spravlja dva stalna, štiri občasni vozniki in lastnik šestih konj za prenašanje drv.

Na odpremni skladišču imamo ustrezna dvigala (dva Volva, dva prebiralna stroja z dvigalom za prebiranje) in nekoliko zastarel obtesovalni stroj. Skladišče posluje na neustreznem in utesnjem prostoru.

Temeljna organizacija ima za delavce (80%) urejen lasten prevoz na delo in z dela. Prav tako je urejena tudi dostava toplih obrokov na delovišča za vse delavce.

Uresničevanje načrta

Sečnja:

Načrt poseka in izdelave je v celoti izpolnjen. Posekali smo 10.248 m³ iglavcev (106%), 12.375 m³ oblovine listavcev (97%) in izdelali 4.838 m³ drv (100%). Strukturno razliko so povzročile povečane sanitarne sečnje iglavcev.

Stroški poseka in izdelave so preseženi pri listavcih. V izdelavi tehničnega lesa listavcev presegamo stroške za 10%, pri izdelavi drv pa za 24%. Vzroki za presežanje so v povečevanju osebnih dohodkov med letom, v podražitvah potrošnega materiala ter v zniževanju normativov na nekaterih sečiščih zaradi izredno slabega vremena v prvih mesecih leta.

Učinkovitost je v primerjavi z načrtom v sečnji večja za 19%, primerjana z letom 1983 pa je padla za 7%. Primerjave storilnosti med tozdi so zelo zanimive, vendar za praktično presojo gospodarjenja manj uporabne. Težko primerljive so izhodiščne norme za izdelavo drv. Prav tako je s primerjavo doseganja norm. Na eni strani se pojavljajo nizki normativi, na drugi pa visoko presežanje, in obratno.

Traktoristi so se dobro izkazali

Spravilo lesa (70% traktorji, 30% konji) je potekalo brez večjih zastojev. Traktoristi so se dobro izkazali. Prav tako so bili učinkoviti tudi delavci pri pripravi in vodenju dela. S traktorjem IMT 560 smo v povprečju izvlekli 3043 m³ lesa, kar je največ v GG Novo mesto. S stroji smo pomagali tudi na območju tokov Trebnje in Novo mesto. Če se ozremo na preglednico učinkovitosti dela za GG Novo mesto, že kar stalno opažamo nizke učinke nekaterih traktoristov. Taka nizka učinkovitost vzbuja sume v objek-

tivnost izenačevanja razmer gospodarjenja.

Prevoz

Prevoz lesa je potekal nemočno po ustaljenih pogojih in dogovorih s tozdom Transport in gradnje. Večino lesa smo prepeljali s polpriklopniki, prostorninski les pa je strankam dostavljal pogodbeni avtoprevoznik. Stroški prevoza so pod načrtovanimi.

Gozdnogojitvena dela

Načrt gozdnogojitvenih del smo dosegli po količini in finančno. Primanjklaj imamo pri drugem redčenju in pri obžetvah, presegli pa smo gojitvena dela v negi gošče in za 2000 m³ presegli posek slučajnih pripadkov. V gojitvenih delih zaposlujeemo pretežno delavce z zmanjšanimi delovnimi zmoglostmi in občasno priložnostno delovno silo. Učinkovitost je razmeroma nizka.

Skladišče — večja storilnost

Odpravno skladišče, ki deluje les s sortiranjem in krojenjem ter predeluje drobni tehnični les iglavcev v trame, je obveznosti izpolnilo. Leta 1984 smo naložili in oddali 48.500 m³ lesa iglavcev in listavcev, skrojili in sortirali 31.500 m³ lesa, razžagali na dvometrsko dolžino 10.000 m³ bukovine za tovarno celuloze in papirja v Krškem, izdelali 5000 m³ tramov in odposlali 6000 prmajelovih sekancev za tovarno iveric. Močno je upadla količina drobnega tehničnega lesa

iglavcev, povečal pa se je razrez lesa za celulozo. Zaradi pomanjkanja lesa smo občasno zaposlili delavce iz skladišča v Krškem pri Novolesu v Straži.

Storilnost na skladišču je narasla za 37 odstotkov. Primerjave sicer kažejo največjo storilnost pri toku Novo mesto (indeks 167) in pri tozdu Črnomelj (indeks 141). Analiza porabe časa za kubični meter odpreme lesa po tozdih in tokih pokaže velike razlike. Učinkovitost na delovni dan pa je zaradi različnih delovnih razmer med tozdi neprimerljiva.

Na skladišču ostaja še vedno nerešeno vprašanje prostora in (že znanih) kritičnih konic.

Prodaja

Prodaja lesa je tekla v skladu s pogodbenimi obveznostmi do kupcev. Največ tehničnega lesa smo oddali Novolesu, Pionirju in drugim manjšim lokalnim potrošnikom, celulozni les smo oddali v Krško, nekaj goli ostalih listavcev in tehničnega lesa drugih drevesnih vrst pa smo izvozili.

Pri bukovini smo dobili 4.663 din za 1 m³ prodanega lesa, kar je najnižja cena med vsemi temeljnimi organizacijami GG Novo mesto. Cena ni bila spodbudna. Cene ostalih sortimentov so povprečne, razen drv in hlodovine iglavcev.

Izkoriščanje delovnega časa

Analiza delovnega časa v primerjavi z letom 1983 pokaže boljšo izkoriščenost.

Preglednica izkoriščanja delovnega časa po revirjih:

Tozid Gozdarstvo Novo mesto v letu 1984

revir	delež del. ur	dež. ure	boleznine	dopusti, drugo
Soteska	71,5%	6,5%	8,7%	13,3%
Brezova reber	67,7%	8,0%	10,6%	13,7%
skladišče	74,0%	2,2%	10,2%	13,6%
Uprava	84,0%	—	1,4%	14,6%

Najslabše izkoriščen delovni čas je bil v revirju Brezova Reber, porasle so boleznine in deževne ure.

Po delovnih področjih je

vrsta dela	del. ure	dež. ure	boleznine	drugo
sečnja	71%	9,0%	7,0%	13,0%
spravilo z IMT	74%	7,0%	5 %	14,0%
spravilo s konji	59%	7,6%	20,6%	12,8%
gojenje	46%	7,0%	33,5%	13,5%
odprava	67%	3,6%	16,0%	13,4%
obtesovalnica	81%	2,4%	3,6%	13,0%
traktor — preb.	80%	4,0%	2,0%	14,0%

Razmeroma malo delovnih ur je bilo pri gojitvenih delih (46%) in pri spravlilu lesa s konji (59%). Razmeroma nizek delež delovnih ur ima tudi odprava lesa. Vzroke za to najdemo v izrazito sezonskem značaju dela v gojenju in spravlilu s konji, v velikem številu bolniških dni, posebno pri gojenju. To bomo izboljšali z razporeditvijo delavcev na ustreznejše delovne naloge.

245 milijonov dinarjev prihodka

Tozid Gozdarstvo Straža je s prodajo gozdnih proizvodov,

delež dejanskih delovnih ur zelo različen.

Preglednica izkoriščanja delovnega časa po področjih delovnih nalog:

gojenjem, varstvom ter drugimi storitvami dosegel 245 milijonov dinarjev celotnega prihodka ali 35% več kot leta 1983. Materialni stroški so porasli za 23% in znašajo zaokroženo 63 milijonov din. Amortizacija je večja za 34%. Doseženi dohodek je v primerjavi z letom 1983 večji za 40% in znaša zaokroženo 171 milijonov din. Rast dohodka se je dejansko znižala za 3%.

Indeksi rasti dohodka tozda Gozdarstvo Straža:

leto	1979/78	1980/79	1981/80	1982/81	1983/82	1984/83
indeks	122	137	140	123	143	140

Rast materialnih stroškov manjša od rasti prihodka

Na osnovi analize materialnih stroškov rasti cen ter storilnosti lahko ocenjujemo, da smo dosegli pričakovani dohodek. Rast materialnih stroškov je znatno nižja od rasti prihodka. Lani smo porabili razmeroma veliko rezervnih delov za stroje ter za popravila (traktorjev, traktorskih vlak in ostala popravila).

V hudi zimi smo s hlovino oskrbovali Novoles

Naš tozid je v primerjavi s sorodnimi organizacijami dosegel nekoliko večji dohodek na delavca. Ocenjujemo, da smo dosegli in presegli načrtovane rezultate. Izboljšali smo delovne razmere, dosegli višjo storilnost in bolje izkoriščali delovni čas.

Kljub temu pa s poslovnim rezultatom nismo zadovoljni. Manjša proizvodnja tramov zaradi pomanjkanja lesa in nižje cene lesa (v primerjavi z drugimi tozidi) je vplivalo na podpovprečni indeks dohodka našega tozda.

Pri uveljavljanju delitve dohodka po delu in rezultatih dela so doseženi spodbudni rezultati. Posebno spodbudna in vzorna pa je bila pripravljenost za sečnjo in spravlilo v januarju. Ko smo z dobavo bukovine v težkih vremenskih razmerah Novolesu omogočili obratovanje.

JERNEJ PIŠKUR, dipl. inž.

Poslovno leto 1984 je naša temeljna organizacija zaključila uspešno po opravljenem delu in denarno. Delovne obveznosti smo izpolnili: s 103% pridobivanje lesa, s 100% gozdnogojitvena dela ter z 98% razrez lesa na žagi Poganci. Te delovne naloge je opravilo 105 delavcev.

Poslovni finančni uspeh tozda je bil v preteklem letu ugoden. Načrtovani celotni prihodek smo presegli za 13% oziroma za 216 milijonov din, načrtovani dohodek, ki je dejansko merilo uspešnosti poslovanja, smo presegli za 13% in je znašal 122 milijonov dinarjev. V primerjavi z letom 1983 smo ga presegli za 52 odstotkov.

Za osebne dohodke zaposlenih smo porabili 49 milijonov din, kar je 162% v primerjavi z letom 1983 ali za 18% več kot po načrtu. Povprečni OD v našem tozdu je znašal 30.845 din.

Pridobivanje lesa

Načrt sečnje lesa smo uredničili s 103 odstotki. Posekali in izdelali smo 22.297 m³ lesa, od tega 3.458 m³ iglavcev ter 18.839 m³ listavcev. V maloprodaji smo pri panju oddali 1.545 m³ sečnih odpadkov, kar je 44 m³ več kot v preteklem letu. V sečnji smo imeli zaposlenih 23 sekačev, ki so občasno delali tudi v gojenju. Poleg navedenega so naši sekači posekali in izdelali še 768 m³ lesa za tok Novo mesto.

Učinkovitost pri sečnji

Pri sečnji in izdelavi iglavcev smo dosegli učinek 4 m³ ali 96 odst., pri sečnji in izdelavi listavcev 7,50 m³ ali 105 odst., pri izdelavi drv pa 7,69 prm ali 108 odst.

Povprečna norma za listavce je bila 35,2 drevesa. Povprečna poraba časa za izdelavo 1 m³ lesa je znašala v letu 1984 1,44 ure, kar je za 7 stotink ure več kot v letu 1983. Povprečna načrtovana norma je bila 5,35 m³/dan, presegli pa smo jo za 4%.

Spravilo lesa

Z lastnimi traktorji smo izvlekli 10.751 m³ lesa, z žičnim žerjavom Urus 3.234 m³, s tujimi traktorji 1.672 m³ in z vozniki 1.121 m³, kar znaša skupaj 16.778 m³ lesa. Od tega je bilo 3.395 m³ iglavcev in 13.385 m³ listavcev. Nosači so prenesli 5.358 m³ prostorninskega lesa.

Žagarstvo

Na žagi Poganci smo razžagali 7.795 m³ oblovine, od tega 7.351 m³ iglavcev iz družbenih gozdov ter 444 m³ iz gozdov v zasebni lasti. Načrt razreza ni bil v celoti izpolnjen zato, ker smo imeli večjo okvaro stroga, zaradi katere žaga ni obratovala 21 delovnih dni. Kljub temu se je razrez hlovine iz družbenih gozdov povečal za 2,6 odstotka.

— lastne hlovine smo razžagali 2.006 m³
— iz tozda Podturna 3.011 m³
— iz tozda Črmošnjice 903 m³
— iz tozda Straže 125 m³
— iz toka Novo mesto 51 m³

Skupaj je bilo na žago pripejlano 6.096 m³ lesa. Iz tega smo dobili 5.291 m³ žaganega lesa, izkoristek je bil torej 72-odstoten.

Prodaja lesa

V letu 1984 smo prodali skupaj 24.922 m³ lesa.

Količina 1.775 m³ lesa, ki je bila prodana na tuje tržišče je bila odposlana v Italijo. Največ je bilo na tuje prodane bukove hlovine in jamskega lesa (1.524 m³), javorja 105 m³, hrastovega jamskega lesa 98 m³ ter 48 m³ hlovine ostalih listavcev.

Na domači trg smo prodali skupaj 15.217 m³ tehničnega lesa, od tega 13.877 m³ listavcev ter 1.340 m³ iglavcev. H količini iglavcev moramo prišteti še 2.006 m³, ki smo jih razžagali na žagi Poganci. Največ lesa smo prodali Novolesu, in sicer 4.663 m³ bukove hlovine, tovarni celuloze v Krškem 5.884 m³, Meblu v Novi gorici 2.103 m³ in ostalim manjšim kupcem 1.227 m³ lesa. Za obtesovalnico v Straži smo oddali 737 m³ drobne oblovine.

Gradbenega lesa iglavcev smo v maloprodaji prodali 147 m³ ter 32 m³ listavcev. Drv za kurjavo smo prodali 5.745 m³.

Gojitvena dela

Opravili smo vsa načrtovana gojitvena dela. Pomagali so nam v konicah še najeti delavci, učenci srednjih šol in vojniki. Opravili smo naslednja dela:

— osnovno pogozdovanje 11,50 ha

(Nadaljevanje na 26. strani)

(Nadaljevanje s 25. strani)

— osnivanje intez. nasadov	5,00 ha
— spolnjenje	0,70 ha
— redčenje	252,10 ha

obzeteve	133,75 ha
nega mladja	13,70 ha
nega nasadov	100,10 ha
nega gošče	35,00 ha

V drevesnicah smo opravili vsa potrebna dela v 11.124 delovnih urah.

Ostale dejavnosti

Za potrebe opravila s traktorji smo v letu 1984 sami zgradili 1.350 m primarnih in 450 m sekundarnih vlak. Za gradnjo vlak smo porabili 485.237 din, kar znaša 269.576 din za kilometer.

Za vzdrževanje cest smo porabili 4.223.612 din, večji del za delo strojev.

Delovni čas

Izkoriščenost delovnega časa je bila v povprečju slabša kot leta 1983, za 11,4%. Od 2.384 v letu 1983 je število izgubljenih delovnih dni poraslo na 2718. Povečalo se je tudi število delavcev, ki so iskali zdravniško pomoč, od 187 na 190 v letu 1984.

Nesreče

Nesreče pri delu in na poti smo imeli 14, z izgubo 606 delovnih dni, nezgod izven dela pa je bilo 27, z izgubo 457

delovnih dni. Skupaj je bilo nesreč 41, z izgubo 1.063 delovnih dni, kar je za 36 delovnih dni ali za 3,4 odst. manj kot v letu 1983.

Bolezni

Zaradi bolezni je zdravniško pomoč iskalo 149 delavcev, ki so болоvali 1655 dni, kar je 20 delavcev oz. 298 dni več kot leta 1983.

Deževni dnevi

Izostanek z dela na delavca zaradi dežja je bil v povprečju 13 delovnih dni. Če k temu številu prištejemo še 5 dni, štetih kot dopust, je bilo dejanskih deževnih dni 18, kar je 1 dan manj kot v letu 1983.

Zaključek

Iz podatkov poslovnega poročila lahko povzamemo, da je bilo preteklo leto za naš tozd uspešno. Prav gotovo so k temu prispevali s svojim delom vsi člani skupnosti, vendar še ne vsi v tolikšni meri, kot bi lahko. Pri tem imam v mislih predvsem delovno disciplino, ki v nekaterih primerih ni bila najboljša, in materialne stroške, ki so bili preseženi za 6 odstotkov. Prav v teh dveh postavkah bomo morali letos doseči ugodnejše rezultate, kar pa bomo lahko dosegli le, če se bomo za to vsi čim bolj potrudili.

VLADO PAVEC, dipl. inž.

Prevozi in gradnje

Uspešno poslovanje Ceste dražje le za 21 odstotkov, to je stabilizacijsko!

Reorganizacija je uspela

Četrto leto poslovanja združenega tozda Transport in Gradnje je za nami. Podatki o poslovanju so ugodni, v finančnem in količinskem pogledu.

Naša dejavnost je zelo pestra. Gradimo gozdne ceste in vlake, opravljamo prevoze lesa za našo in druge delovne organizacije, prevoze materiala za gradnjo in vzdrževanje cest, sodelujemo pri vzdrževanju in pluzenju gozdnih cest, miniramo za naše in druge potrebe, popravljamo motorne žage, delno svoje kamione in v celoti lastne gradbene stroje. Ukvarjamo se tudi s proizvodnjo in prodajo peska ter skladiščenjem rezervnih delov za potrebe delovne organizacije.

Za tako pestro dejavnost in sorazmerno maloštevilno skupnost, kot je naša, ob koncu leta nas je bilo 70, je razumljivo, da so tudi naloge in težave raznolike in precejšnje.

Kar se tiče tehnične opremljenosti, lahko rečemo, da je zelo dobra, saj smo se dodatno opremili z novimi stroji in tovornjaki. V bodoče bo potrebna le sprotna zamenjava. Tudi storilnost in zavzetost za delo sta na primerni višini, razen posameznih primerov.

Največ prihodka od prevozov

Celotni prihodek v našem tozdu je znašal 227 milijonov din in je za 47% večji od leta 1983 ter za 14% večji od načrtovanega. Pri skupnem prihodu je udeležena interna realizacija z 79 odstotki, eksterna realizacija s 17 in ostalo s 4 odstotki.

Posamezne dejavnosti pa so prispevale k skupnemu prihodu:

transport	49,9	odstotek
gradbena mehanizacija	18,5	
gradnja cest	21,1	
peskokop	6,2	
SMŽ	0,8	
mehanična delavnica	1,3	
usluge	0,7	
ostalo	2,3	
	100	

Kot je razvidno, je k celotnemu prihodu prispeval največ transport, saj so tudi količinski kazalci dobri v tej dejavnosti. Prepeljanega je bilo za 10% več lesa, prevoz s kamioni brez prikolic se je zmanjšal za 12%, norma pa je bila presežena za 20%. Naši tovornjaki so prevažali tudi za druge naročnike, predvsem za Novoles iz Bosne in Hrvatske. Delež zunanje realizacije za avtopark znaša 13,3%.

Za prevoz lesa smo pogodbeno vključili tudi pet zasebnih prevoznikov, ki so prevažali les predvsem v konicah. Z naročanjem zasebnih prevozov imamo še vedno precejšnje težave, saj jih prevečkrat najamejo posamezni tozdi tudi takrat, ko so na razpolago naši kamioni. V bodoče bo potrebno več reda in nekoliko več strpnosti s strani naročnikov prevozov.

Gradnja cest — majhna porazitev zaradi dobre organizacije.

Gradnja gozdnih cest je potekala dokaj načrtno. Nekaj je bilo še težav glede investicijsko-tehnične dokumentacije in gradbenih dovoljenj. Težave smo na koncu le nekako prebrodili. V bodoče bo verjetno lažje, saj je projektiva čedalje bolj na tekočem. Gradili smo na 15 cestah. Nekatero smo le dokončali, nekaj smo jih zgradili v celoti, nekatere začeli graditi, ponekod pa smo le sodelovali z gradbenimi stroji in miniranjem. Skupno smo zgradili 22.500 m spodnjega ustroja (zemeljskih del), 14.750 m zgornjega ustroja in ceste utrdili. Od navedene dolžine gradnje spodnjega ustroja je bilo 9.100 m rekonstrukcij in 13.400 m novogradnje. Gozdnih vlak smo zgradili 14.050 m. Skupni izkopi pri vlakih in cestah znašajo 70.300 m³. Za utrditev cest je bilo prepeljanih in vgrajenih 16.372 m³ gramoza. Za nakladanje in prevoze smo najemali tudi zasebne obrtnike. Navedene prevoze smo opravljali na povprečni razdalji 8 km, po povprečni ceni 374,75 din, kar je okoli 42% dražje kot leta 1983.

Poprečna cena cest grajenih v letu 1984:

faza A — pripravljalna dela	93.536 din
faza B — zemeljska dela	1.574.792 din
faza C — utrjevalna dela	981.595 din
skupaj:	2.649.923 din

Navedena cena je za 21% višja od cene iz leta 1983, kar je malo v primerjavi s splošno inflacijo.

Pogovoriti se bo treba o strojnem vzdrževanju cest

Strojno vzdrževanje cest z našim grederjem se čedalje bolj obnese, saj so učinki in kakovost mnogo boljši kot z ročnim delom. Prepričanje o dobrem vzdrževanju cest, na žalost, še ni prodrlo do vseh gozdarjev, zato so nekatere ceste preslabo vzdrževane. Čedalje bolj pa prodira zavest, da so nevezdrževane ceste slabo ogledalo gospodarjenja, da se na slabih cestah le preveč kvarijo tovornjaki in ostala vozila, ki so naša skupna in družbena last. Težav pri strojnem vzdrževanju tudi ne manjka. Večinoma so starejše ceste neprimerne za tako vzdrževanje, preostre so krivine, ovira so robniki v tlaku in posamezne skale na vozišču. Največjo težavo pa predstavlja pravočasen navoz primerne peska in gramoza. Stroški prevoza so posebno poglavje, saj predstavljajo največji strošek.

Glede vzdrževanja cest se bo potrebno čimprej bolj temeljito pogovoriti na ravni DO. Sedanja organiziranost v tem pogledu ni zadovoljiva in stroški so previsoki. Po nepopolnih podatkih so ti stroški v letu 1984 znašali za našo DO okoli 4 milijarde starih din. Za ta denar pa bi leta 1985 zgradili okoli 8 km novih cest.

Predlagam, da razmislimo o posebni skupini za vzdrževanje cest, ki bi imela v svojem sestavu posebne stroje in ljudi in vzdrževala ceste na vsem območju. Morda bi se tudi plačilo dalo urediti tako, da bi stroške vzdrževanja krili iz skupnega sklada.

Peskopop

Peskopop Soteska, v katerega poslovanje smo vključili tudi interno črpalko dizel goriv, posluje dobro glede proizvedenih in prodanih količin, po izkopičku pa nekoliko slabše. Peskopop izkazuje v letu 1984 za 2,5 milijona din izgube. Izguba, čeprav je velika, niti ni tako kritična, saj je le bolj računski. Če bi namreč obratovali dohodek tiste gradbene mehanizacije, ki je bila zaposlena v peskopopu, v

dohodek peskokopa, bi bila izguba v celoti poravnana. Nastali izgubi so pripomogle tudi nizke cene peska, saj smo ga prodajali še po cenah iz leta 1982. Po novih smo začeli prodajati šele 7. novembra. Prodaja po tem datumu ni dosti pripomogla k zmanjšanju izgube. K povečanju izgube je pripomogla tudi gradnja greznice, ki smo jo plačali iz stroškov peskokopa. Zavedati pa se moramo, da smo okoli 20% materiala (10.000 m³) porabili za potrebe naše DO. Torej se je dohodek prikazal zaradi manjših stroškov vzdrževanja in gradnje cest.

V letu 1984 je bilo oddano iz peskokopa 55.138 m³ peska in kamenja, kar je za 17% več kot leto poprej.

Kaj s peskokopom, če posluje z izgubo? Bojazen za peskokop je odveč. Kupcev je dovolj, material je dober, treba bo samo tekoče urejevati cene in delati po načelih dobrega gospodarjenja, pa bo peskokop donosen.

Več dela v servisu motornih žag

V servisu motornih žag je bilo čez leto dovolj dela, čeprav smo aprila zaposlili še

enega mehanika. Popravljenih je bilo 1.276 žag in raznih manjših strojev (50% več kot leta 1983), od tega 390 za zasebnike. Delovanje servisa motornih žag je na splošno zadovoljivo, moramo pa se temeljito zamisliti nad tem, da je poslovno leto zaključil z izgubo 556 tisoč dinarjev. Vzroke izgube bo treba podrobno raziskati in ustrezno ukrepati.

Zelo koristna mehanična delavnica

Mehanična delavnica, ki smo jo »ustvarili« tako rekoč skoraj iz nič, nam čedalje bolj služi. V njej so zaposleni trije mehaniki (eden je že več kot pol leta bolan) in strojni ključavničar. Delavnica ogromno prihrani pri stroških in skrajša čas popravil, ker največkrat popravljamo gradbeno mehanizacijo kar na terenu. Na kamionih izvajamo le manjša popravila, za druge tozde pa tudi le manjša popravila gozdarskih strojev.

Pri globinskem miniranju, ki ga opravljamo že več let v naših peskokopih, v zadnjem času pa tudi pri večjih izkopih na cestah, smo lani zvrtili 613 vrtin, dolgih 6.116 m in pri tem

porabili 15.431 kg razstreliva (0 60 mm). Pri ostalem miniranju smo porabili 17.662 kg razstreliva in 53.884 detonatorjev.

Ne gre brez težav

Poslovanje našega tozda je, kot je že omenjeno, zelo raznoliko. Naj navedem še nekaj vsakdanjih kočljivih zadev.

Poslovanje z razstrelilnimi sredstvi je nevarno in odgovorno delo. Graditi na toliko različnih in oddaljenih gradbiščih in za miniranje izven našega tozda in izven delovne organizacije je težko zagotoviti stalno primerno zalogo razstreliva, varen prevoz, skladiščenje in evidenco. Predpisi so jasni in ostri in zgodi se, da jih prevečkrat nehote kršimo.

Vso dejavnost tozda otežkoča stalno povečevanje cen. Težko namreč tekoče spremljamo vse mogoče podražitve s predračuni, posebnopri gradnji cest, in zato večkrat zaračunamo nižje od dejanskih stroškov. Zaradi navedenega izkazuje tudi zaključni račun majhno akumulacijo, ki znaša samo 17,7 milijona ali 7,7 odstotka.

Večje težave imamo tudi pri eni od gradbenih skupin, kjer je ugotovljenih kup raznih nepravilnosti.

Pomanjkanje primernih prostorov za mehanično delavnico, neustrezno parkiranje tovornih vozil in skladišče nas spremlja že od začetka poslovanja. Perspektivna rešitev je sicer že v načrtu, kdaj bo ureničena, pa, žal, ne vemo.

Naj na koncu omenim še delovanje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Smatram, da je delo teh potekalo zelo dobro, saj so delavci velikokrat v razpravah kritično obravnavali in reševali posamezne zadeve. Pomembno je tudi, da je samoupravna delavska kontrola nekoliko bolj zaživela, kar se je v prejšnjih letih poredko dogajalo.

Bolj slabo sodelujemo v delegatskem sistemu. Delegati pri raznih zadolžitvah le poredko sodelujejo, najdejo vse mogoče izgovore, ki niso vedno opravičljivi.

DANILO KURE, dipl. inž.

Izobraževanje

Odbor za izobraževanje pri Gozdnem gospodarstvu Novo mesto je 12. marca sklenil ukiniti štipendije desetim dijakom zaradi nezadostnega uspeha in dvema, ki o polletnem uspehu nista obvestila odbora. Štipendisti, ki bodo do tretje redovalne konference učni uspeh popravili, bodo z junijem zopet pridobili pravico do štipendije.

Štipendisti 1. letnika smeri gozdarski tehnik, ki ne bodo izpolnjevali pogojev za vpis v 2. letnik, naj vložijo prošnjo za spremembo smeri, torej za štipendijo smer gozdar.

Štipendistom 2. letnika — gozdarskim tehnikom, ki bodo imeli ob koncu leta nezadosten uspeh, bo štipendija ukinjena in jim dana možnost, da naredijo diferencialne izpite za smer gozdar iz predmetov gojenje gozdov in gozdno gradbeništvo ali pa ponavljajo razred brez štipendije.

Štipendistom 3. letnika, ki končajo razred z nezadostnim uspehom se izplačevanje štipendije zadrži.

Štipendistom 4. letnika, ki bodo končali letnik z zadostnim uspehom, ne bo zagotovljena zaposlitev po končanem

šolanju, temveč le pripravništvo ali pa če bodo prosta delovodska mesta.

Ne kuri v gozdovih

Marca je sneg še vedno oviral delo v gozdu.

Najdebelejši javor v Rogu. Pod njim so za trenutek postali inž. Tone Hočevar, revirni vodja B. Miklič in mag. B. Anko iz gozdarskega inštituta Slovenije. (Foto in besedilo: inž. S. Klančičar.)

Avtor tega prispevka med drevesi orjaki v gozdnem rezervatu. Na desni je najdebelejši brest v Rogu. (Foto: B. Miklič.)

Naravne posebnosti v Rogu (na območju tozda Podturn)

drevesa (debelejša in nenavadna)

zap. št.	drevesna vrsta	prsni premer	višina (ocenjena)	zdrav. stanje	revir	GG enota	odd.	opomba
1.	javor	146 cm	30 m	dobro	Rog	Poljane	60	v zaščitenem gozdnem rezervatu
2.	brest	129	32	dobro	Rog	Poljane	60	v zaščitenem gozdnem rezervatu
3.	smreka	111	36	dobro	Rog	Poljane	95	
4.	jelka	132	34	slabo	Rog	Poljane	60	lani se je posušila (rd. gnil.)
5.	bukev	125	42	dobro	Rumpoha	Poljane	73	
6.	bukev	146	34	slabo	Pogorelec	Poljane	100 b	votla v koreničniku, stoji pred jamo "Skedenj"
7.	tisa	28	12	dobro	Rog	Poljane	27	
8.	tisa	25	11	dobro	Rog	Poljane	67	
9.	tisa	25	13	dobro	Pogorelec	Poljane	7	
10.	bodica (ilex)	15	6	dobro	Pogorelec	Poljane	101	
11.	bodika (ilex)	17	6	dobro	Rog	Poljane	23	
12.	smreka (nenavadna)	32	16	slabše	Rožek	Straža—Toplice	93	brez vrha, se obrašča
13.	brin navadni	24	13	dobro	Rožek	Poljane	115	

Opomba: Dreves. debelejših nad 100 cm, toda manj kot 120 cm, imamo pri nas več. Sami smo se odločili, da jih ohranimo. Tudi nahajališč tise in ilexa (božjega drevca) je več. Navedli smo le najdebelejše.

40 let Gozdnega gospodarstva Novo mesto

Eden tistih, ki se še živo spominjajo začetkov Gozdnega gospodarstva Novo mesto takoj po drugi svetovni vojni, je sedaj že upokojeni **Jule Smrke**.

Dobra tri desetletja je živel in delal za gozdarstvo. Potem ko je leta 1946, kljub prigovarjanju naj ostane, odpovedal službo pri Naprozi v Žužemberku (navadno prodajna zadruga), se je zaposlil pri gozdnem oskrbništvu v Soteski, ki ga je vodil Jože Zupančič in h kateremu je spadala poleg gozdov še žaga. Zupančič, ki se je več mudil na terenu kot v pisarni, je vse računovodske posle, ki jih ni bilo malo, prepustil Smrketu, ki je moral skrbeti za vse obračune in proizvodna poročila. Tudi na posvetovanja na upravo je hodil namesto svojega šefa. Upravo v Straži je takrat vodil Miroslav Pekarek, upokojeni partizanski polkovnik, pomagal pa mu je inž. Igo Kraut. Ta se je Smrke-

ta, ki se je že izkazal z natančnim in požrtvovalnim delom, razveselil, saj je izobraženih gozdarjev močno primanjkovalo. Revirna oskrbnišтва, kasneje uprave, so bile tudi v Straži, Poljanah in Črmošnjicah.

Hiša, v kateri je bila gozdna uprava Straža s pisarnami spodaj, zgoraj pa s stanovanjem za nemške vojne ujetnike, je novembra 1946 pogorela. Pa začasni namestitvi v drugi hiši se je uprava preselila v Novo mesto v bivšo Košakovo gostilno.

Revirno oskrbništvu v Straži je vodil gozdarski tehnik Danijel Adamič (kasneje je bil nekaj časa direktor GG Brežice), manipulant je bil Avgust Gruden, v pisarni pa Magda Virantova.

Leta 1947 je bilo ukinjeno revirno oskrbništvu v Soteski in se je priključilo Straži. Uprava v Straži je imela leta 1948 okrog

60.000 m³ sečnje, in ko je Adamič odšel v Brežice, je upravitelj postal Jože Zupančič. Dela z evidenco sečenj, spravila in prevoza, z obračunom številnih delavcev, nekatere mesece tudi okrog 500 brigadirjev in delavcev, je bilo ogromno. Smrke je sicer dobil pomočnike, večinom mlada dekleta iz šole brez strokovne prakse, toda te mu vsaj v začetku niso mogle mnogo pomagati, čeprav so bile pridne in so kasneje postale odlične delavke v knjigovodstvu.

Takrat je Smrke dobil prvo pismo pohvalo, če ne štejemo priporočila, polnega hvale o njegovem delu, ko se je poslovil od Naproze. Pohvalo za uspešno delo in prizadevanje je podpisal takratni direktor, inž. Zdravko Turk, ki se je na upravi v Straži večkrat oglašil in vedno rad pomagal in svetoval.

Težko si je zamišljati, kako so takrat zmogli obračunati 500

POPRAVEK

V prejšnji številki, v članku 40 let GG, smo napak napisali, da se je ime Gozдно gospodarstvo začelo uporabljati 7. februarja 1984. Pravilna je seveda letnica 1948.

brigadirjev in poklicnih sekačev in množico voznikov brez računskih in pisalnih strojev. Smrke se spominja, da je pred obračunom zdržema delal kar 72 ur. Primanjkovalo je celo papirja in zgodilo se je, da mu je logar prinesel na trski napisane podatke iz gozda. Poročila so zbirali in jih odpošiljali vsak dan. Ob pomanjkanju kuvert so jih obračali ali preplepljali.

Hrana je bila komaj zadostna in na karte. Po obilici rednega dela pa so bili tudi uslužbenci iz pisarn vabljeni na udarniško delo. V Stražo so dobili za nedeljo več 10 vagonov, ki jih je bilo treba naložiti. Spominja se, da sta s sodelavko iz pisarne, Vero Strajnarjevo, sama naložila vagon pragov.

Kasneje je bil Smrke premeščen v Podturn. Tam je dolga leta vodil novo zgrajeno destilarno, ki je nekaj časa obratovala v treh izmenah in zaposlovala okrog trideset delavcev, 12 zaposlenih pri destilaciji eteričnega olja, 18 pa pri nabiranju iglic. Treba je bilo skrbeti, da je proizvodnja tekla neprekinjeno in da je bilo na razpolago vedno dovolj jelovih vej, ne preveč ne premalo. Obenem je bil takrat Smrke zadolžen še za obratno in materialno knjigovodstvo ter za skladišče materiala.

Spominov je preveč, da bi jih mogli zajeti v kratkem zapisu. Značilno za takratno obdobje pa je, da se je ob splošnem pomanjkanju hrane in ustrezne opreme v gozdu in pisarnah s požrtvovalnostjo ogromno naredilo.

POSLOVNI USPEH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO v obdobju od 1. januarja 1984 do 31. decembra 1984 v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta in s planom za leto 1984

zap. št.	elementi	doseženo od		Načrt 1984	doseženo od		Indeks	
		1. 1. 83	31. 12. 83		1.1.84-31.12.84	dos 84/83	84/plan	
1.	celotni prihodek	1.285.264.233	1.675.357.870	1.901.150.296	148	113		
2.	materialni stroški	564.702.961	731.163.202	821.112.544	145	112		
3.	amortizacija	59.013.323	78.539.299	82.274.425	139	105		
4.	dohodek (1-2-3)	661.547.949	865.655.369	997.763.327	151	115		
5.	obveznosti iz dohodka	249.560.696	332.939.760	387.278.534	155	116		
6.	čisti dohodek (4-5)	411.987.253	532.715.609	610.484.793	148	115		
7.	za osebne dohodke	244.409.638	337.006.265	393.681.432	161	117		
8.	za sklade (6-7 ali 10+11+12+13)	167.577.614	195.709.344	216.803.360	129	111		
9.	izguba	—	—	—	—	—		
10.	za poslovni sklad	96.483.757	99.782.327	101.857.671	106	102		
11.	za rezervni sklad	25.114.139	32.697.661	36.066.804	144	110		
12.	za sklad skup. por.—prosti del	27.814.669	38.303.377	52.113.474	187	136		
13.	za sklad skup. por.—stanov. del	18.165.049	24.925.979	26.765.411	147	107		
14.	poprečno štev. zaposl.	769	767	771	100	101		
15.	poprečni neto OD	19.471	—	32.990	169	—		
16.	izpl. sred. skup. por.—prosti del	—	—	—	—	—		

POSLOVNI USPEH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO OD 1. 1. 1984 DO 31. 12. 1984

Zap. št.	elementi	Skupaj GG	TOZD Novo mesto	TOZD Straža	TOZD Podturn	TOZD Črmošnjice	TOZD Črnomelj
1.	celotni prihodek	1.901.150.296	216.119.957	245.073.729	248.924.171	170.907.734	163.654.527
2.	materialni str.	821.112.544	83.689.787	63.415.415	66.978.585	54.357.888	52.185.713
3.	amortizacija	82.274.425	10.542.200	9.481.478	202.959	8.136.623	7.443.601
4.	dohodek (1-2-3)	997.763.327	121.887.969	172.176.835	173.742.626	109.413.223	104.025.213
5.	obvezn. iz doh.	387.278.534	44.658.820	59.200.134	84.351.703	47.414.384	37.465.597
6.	čisti dohodek	610.484.793	77.229.148	112.976.700	89.390.922	61.998.839	66.559.616
7.	za osebne doh.	393.681.432	49.638.409	50.992.573	50.630.652	36.545.297	46.957.351
8.	za skl. skup.	216.803.360	27.590.739	61.984.127	38.760.270	25.453.541	19.602.264
9.	za rezerv. skl.	36.066.804	4.875.519	6.887.073	6.949.705	4.376.528	4.161.008
10.	za skl. sk. por. od tega:	78.878.885	11.715.355	11.706.831	11.571.009	7.280.134	12.422.631
	st. del med l.	17.765.411	2.261.138	2.383.459	2.312.150	1.584.144	2.019.088
	st. del po ZR	9.000.000	1.391.400	1.339.200	1.339.200	967.500	1.259.100
	dr. del skl. sk. por. na zaposl.	20.593.833	3.045.000	2.929.000	2.929.000	2.117.000	2.755.000
	za druž. službe	9.519.641	1.741.686	1.903.846	1.839.333	333.799	425.323
	za adapt. del. menze Črnomelj	3.000.000	—	—	—	—	3.000.000
	za nakup garsonj. na Cresu	19.000.000	3.276.131	3.151.326	3.151.326	2.277.691	2.964.119
11.	za posl. skl. od tega:	101.857.671	10.999.864	43.390.222	20.239.556	13.796.877	3.018.625
	— posoj. za nerazv.	17.341.066	2.782.452	4.604.741	3.361.216	1.549.482	1.268.679
	— združ. za ceste	6.926.186	957.398	2.150.849	1.344.981	883.238	655.411
	— združ. za luke	1.836.234	253.835	570.254	356.594	234.172	173.718
	— združ. na elektr.	4.211.326	582.164	1.307.865	817.841	537.069	398.402
	— združ. za nafto in pl.	3.732.522	515.947	1.159.103	724.817	475.981	353.188
	— združ. za železn.	4.251.635	587.682	1.320.262	825.593	542.160	402.369
	del. posl. skl., ki ostane TOZD	63.558.699	5.320.385	32.277.148	12.808.512	9.574.773	-233.143

Zap. št.	Elementi	TOZD Trans. in Grad.	TOZD Vrtn. in Hort.	TOK Novo mesto	TOK Črnomelj	TOK Trebnje	DSSS
1.	celotni prihodek	227.809.701	49.825.623	242.522.671	144.850.661	108.718.022	82.743.497
2.	materialni str.	123.003.760	24.352.906	173.696.038	91.186.905	61.076.093	27.169.450
3.	amortizacija	27.706.404	1.486.478	1.470.904	2.324.872	2.086.667	4.392.239
4.	dohodek (1-2-3)	77.099.536	23.986.239	67.355.729	51.338.884	45.555.261	51.181.807
5.	obvezn. iz doh.	19.250.110	6.005.158	33.134.160	26.373.592	19.357.116	10.067.756
6.	čisti dohodek	57.849.426	17.981.080	34.221.569	24.965.291	26.198.145	41.114.051
7.	za osebne doh.	40.302.413	14.450.236	31.852.780	20.416.034	17.081.340	34.814.343
8.	za skl. skup.	17.547.013	3.530.844	2.368.789	4.549.257	9.116.804	6.299.708
9.	za rezerv. skl.	3.083.981	959.449	897.772	2.053.555	1.822.210	—
10.	za skl. sk. por. od tega:	8.338.655	2.142.917	1.471.017	2.495.702	3.434.924	6.299.708
	— st. del. med l.	1.866.795	682.843	1.471.017	886.758	676.983	1.621.034
	— st. del po ZR	914.400	—	—	504.000	463.500	821.700
	— dr. del. skl. sk. por. na zaposl.	2.001.000	957.000	—	1.104.943	1.015.000	1.740.889
	— za družb. službe	1.403.574	503.074	—	—	187.397	1.181.608
	— za adapt. del. menze Črnomelj	—	—	—	—	—	—
	— za nakup garsonjer na Cresu	2.152.886	—	—	—	1.092.044	934.477
11.	za posl. skl. od tega:	6.124.377	428.477	—	—	3.859.670	—
	— posoj. za nerazv.	2.376.674	175.879	31.222	450.596	740.124	—
	— združ. za ceste	321.151	70.576	82.197	157.859	302.524	—
	— združ. za luke	85.122	18.706	21.793	41.853	80.185	—
	— združ. za elektr.	195.217	42.901	49.981	95.989	183.894	—
	— združ. na nafto in pl.	173.062	38.032	44.296	85.071	163.024	—
	— združ. na železn.	197.161	43.328	50.455	96.899	185.725	—
	del. posl. skl., ki ostane TOZD	2.775.988	39.054	-279.945	-928.268	2.204.194	—

S seje konference OO ZS Gozdnega gospodarstva

Konferenca OO ZS Gozdnega gospodarstva Novo mesto je imela v ponedeljek, 4. februarja 1985, letno sejo, na kateri je poleg poročila o delu v preteklem letu ter programa dela za leto 1985 obravnavala in zavzela stališče glede:

— preselitve delavcev tozda Gozdarstvo Črnomelj iz barake na Ločki cesti v Črnomlju v delavski dom v Črmošnjicah,

— izvedbe referenduma ob spremembah samoupravnih splošnih aktov,

— organiziranja preventivne zdravstvene rekreacije,

— darovanja žalnih vencev, daril ob 50-letnici ter regresiranja malic delavcem, ki se občasno hranijo v obratih družbene prehrane drugih tozdov v okviru Gozdnega gospodarstva Novo mesto,

— nakupa novih stanovanj na morju.

I. V uvodnem poročilu članov komisije za spremljanje uresničevanja samoupravnega sporazuma o življenjskih in delovnih razmerah gozdnih delavcev ter v poročilu Petriča je bilo pojasnjeno, zakaj ni prišlo do načrtovane gradnje delavskih domov v Črnomlju in v Podturnu in kakšne so sedanje razmere v delavskem domu v Črmošnjicah.

Fabjan je nato opisal sedanje nemogoče razmere v baraki na Ločki cesti ter pojasnil, da je baraka predvidena za rušenje. Šebenik je povedal, da v dom v Črmošnjicah lahko takoj sprejemo 13 do 14 delavcev in jim nudijo vso potrebno oskrbo (prehrano in pranje perila), hkrati pa bi tozda Gozdarstvo Črmošnjice sprejel v delovno razmerje izmed teh delavcev pet sekačev, ki jih nujno potrebujejo.

Predstavnika delavcev, ki odklanjajo preselitev, Poplašen in Vardič, sta v imenu vseh še enkrat odločno odklonila preselitev, vendar nista za to navedla nikakršnih vzrokov. Predlagala sta izgraditev novih prostorov družbene prehrane v okviru tozda Gozdarstvo Črnomelj, sedanji prostori pa naj se preuredijo v bivališče za delavce, ki stanujejo v baraki.

(Nadaljevanje na 30. strani)

V nadaljnji razpravi je Petrič zagotovil nakup kombija, s katerim bi tem delavcem zagotovili povezavo z urbaniimi središči, če sedaj tozid nima na razpolago nobenega kombija.

Lukšič je poudaril, da so delavci, ki sedaj stanujejo v delavskem domu, povsem zadovoljni z razmerami v domu in zato ne vidi nikakršnih zadržkov za preselitev. Žunič je opozoril, da smo dolžni z investicijskimi sredstvi racionalno gospodariti, ter zahteval obojestransko razumevanje. Sekretar republiškega odbora sindikata delavcev lesne industrije in gozdarstva Lipič je za rešitev nastalega konflikta nakazal dve rešitvi: najboljša naj bi bila preselitev delavcev v Črmošnjice z zagotovitvijo prevoza v urbana središča, druga rešitev pa je, da najamemo za delavce v Črnomlju ustrezne prostore.

Po obsežni razpravi je konferenca zavzela stališča, naj se delavci preselijo v Črmošnjice in to stališče predlagamo v obravnavo in sprejem centralnemu delavskemu svetu, Petrič, samoupravni organi in vodja tozda Gozdarstvo Črnomelj pa so zadovoljni, da občinsko skupščino Črnomelj seznanijo z nastalimi zapletmi.

2. Naše samoupravne splošne akte moramo uskladiti z

aneksom št. 2 k temeljnim planov občinske zdravstvene skupnosti v obdobju 1981 do 1985 in na pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja o dopolnitvi osnov in meril za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev in z novim zakonom o stanovanjskem gospodarstvu.

Konferenca je zavzela stališče, da se do nadaljnjega izvršitev referendumu odloži, ker zakon o stanovanjskem gospodarstvu še ni sprejet in ker je medobčinski sindikalni svet priporočil občinski zdravstveni skupnosti Novo mesto, da postavi za upravičenost do solidarnostnih sredstev iz skupnosti enake pogoje kot republika.

3. S. Ličen Tesarijeva je podala osnutek o načinu organiziranja in pogojih za napitve na preventivni aktivni oddih. (O tem smo pisali v prejšnji številki Dolenjskega gozdarja). Konferenca osnutek podpira, ob razpravi o zaključnem računu pa naj zbori delavcev tozdrov, tokov in DSSS obravnavajo osnutek in izoblikujejo svoje pripombe.

4. Glede darovanja žalnih vencev in daril ob 50-letnici je konferenca sprejela naslednje stališče:

— ob smrti aktivnega delavca ali upokojenca se objavi primerna osmrtnica v javnih občilih, pripravi govor in da-

ruje venec oz. se izločijo sredstva v druge koristne namene, ob smrti ožjega družinskega člana (oče, mati, zakonec, nepreskrbljeni otrok) pa se daruje venec;

— ob 50-letnici se delavca obdaruje s priložnostnim darilom simboličnega značaja (okvirna vrednost darila v letu 1984 je znašala 3.000 din),

— vsa potrebna sredstva OO ZS vnese v program.

Glede delavcev, ki se občasno hranijo v obratih družbene prehrane drugih tozdrov v okviru Gozdnega gospodarstva Novo mesto, je konferenca sprejela stališče, da plačajo enako kot ostali, razliko pa refundira tozdr, iz katerega je delavec, iz sredstev sklada skupne porabe.

5. Konferenca je sprejela tudi priporočilo, da kupimo na Cresu še tri garsonjere in s tem pridobimo tudi medprostor med stavbami.

Glede predloga, da bi iz sredstev OO ZS tozdrov in tokov ter DSSS regresirali enotedenske smučarske karte, pa je konferenca zavzela stališče, naj potrebna sredstva predvidi športno društvo v svojem programu.

Konferenca je razpravljala tudi o objavi disciplinskih ukrepov v Dolenjskem gozdarju in predlaga izvršnim odborom OO ZS tozdrov, tokov in DSSS, da o objavi razpravljajo in sprejmejo sklep.

Sproženo je bilo tudi vprašanje o regresiranju malic. Zaenkrat so stroški za malico regresirani v višini 10-odstotnega povprečnega mesečnega osebnega dohodka v SR Sloveniji v preteklem letu, vendar pa nova zakonodaja dopušča poračun iz sklada skupne porabe, kar pa moramo vnesti v naše akte, ki urejajo nadomestila.

Zapisala:
SONJA LIČEN—TESARI

Nov predlog zakona o gozdovih

Po načrtu dela skupščine SRS bi vsi zbori morali 24. oktobra lani obravnavati predlog zakona o gozdovih, katerega osnutek so obravnavali že 28. septembra 1982. Tik pred predvidenim zasedanjem zborov pa je bilo obravnavanje predloga zakona umaknjeno z dnevnega reda, in sicer zaradi priprave na spremembo zveznega zakona o amortizaciji družbenih sredstev ter zaradi številnih pripomb za spremembo in dopolnitev zakona, ki so bile podane v razpravah v združenem delu in družbenopolitičnih organizacijah.

Zaradi novega zakona o amortizaciji družbenih sredstev in zaradi omejevanja nabiranja gozdnih sadežev je bilo spremenjenih 11 členov predloga zakona.

Temeljna določila o gozdovih, dobrini splošnega pomena, ostajajo enaka kot v prejšnjem zakonu. Predpisi zakona veljajo tudi za tiste gozdove, gre za 80.000 hektarov, ki so nastali v preteklih desetletjih, a so v katastru še vedno vodeni kot kmetijske kulture.

Prосто je razpolaganje le s tistimi lesnimi proizvodi, ki so pridobljeni na zemljiščih, ki po zakonu niso gozd, vendar morajo imeti zasebni prodajalci hločovine in tehničnega lesa potrdilo o izvoru, ki ga izda gozdnogospodarska organizacija.

V novem predlogu zakona so vsa sredstva za biološka vlaganja v gozdove obravnavana kot sredstva za gozdno biološko reprodukcijo (33. člen). Odpadla je prejšnja ločitev na enostavno in razširjeno reprodukcijo, ker se tako v ohranjenih kot v malo donosnih gozdovih in gozdvih v nastajanju izvajajo povsem enaka gozdnogojitvena dela. Amortizacija gozdov ne sme biti manjša od 13 odstotkov prodajne vrednosti lesa. Zgornje meje, 19 odstotkov, v novem predlogu zakona ni.

Del sredstev za gozdno biološko reprodukcijo, ki ne sme biti manjši kot 3 odstotke prodajne vrednosti gozdnih lesnih sortimentov, bodo gozdnogospodarske organizacije združevale pri republiški skupnosti za gozdarstvo. Sredstva bodo uporabljena za izvajanje skupnega programa melioracij in pogozdovanja v SR Sloveniji ter za sofinanciranje dejavnosti družbenega pomena (varstvo, gojenje in urejanje gozdov ter odpiranje gozdov z gozdnimi cestami) na kraškem gozdnogospodarskem območju.

17. in 20. člen predloga zakona sta dopolnjena z določbo, da območne skupnosti in republiška skupnost ugotavljajo vpliv imisije škodljivih snovi v gozdove. Pri tem je mišljeno, da podpirajo znanstveno-raziskovalno delo v

PROIZVODNJA IN ODKUP DO KONCA FEBRUARJA 1985

		m ³	iglav-		goli	pros.	Skupaj
			ci	list.			
TOZD NOVO MESTO	načrtovano	3.720	7.023	5.359	4.311	20.413	
	doseženo	604	1.424	1.483	1.157	4.668	
	%	16	20	8	27	23	
TOZD STRAŽA	načrtovano	9.403	9.236	4.038	4.284	26.961	
	doseženo	2.165	2.463	1.064	681	6.373	
	%	23	27	26	16	24	
TOZD PODTURN	načrtovano	20.485	4.367	5.477	4.234	34.563	
	doseženo	3.954	1.072	700	317	6.043	
	%	19	25	13	7	17	
TOZD ČRMOŠNJICE	načrtovano	9.622	9.812	4.628	2.868	26.930	
	doseženo	1.125	1.652	981	362	4.120	
	%	12	17	21	13	15	
TOZD ČRNO MELJ	načrtovano	3.837	4.943	7.873	5.422	22.075	
	doseženo	404	859	550	1.480	3.293	
	%	11	17	7	27	15	
TOK TREBNJE— družbeni	načrtovano	321	425	812	599	2.157	
	doseženo	198	34	268	—	500	
	%	62	8	33	—	23	
SKUPAJ DRUŽBENI GOZDOVI	načrtovano	47.388	35.806	28.187	21.718	133.099	
	doseženo	8.450	7.504	5.046	3.997	24.997	
	%	18	21	18	18	19	
TOK NOVO MESTO	načrtovano	7.000	12.360	4.880	10.340	34.580	
	doseženo	449	2.016	530	865	3.860	
	%	6	16	11	8	11	
TOK ČRNO MELJ	načrtovano	1.040	14.910	4.760	2.590	23.300	
	doseženo	115	573	470	—	1.158	
	%	11	4	10	—	5	
TOK TREBNJE	načrtovano	1.950	3.850	1.500	3.100	10.400	
	doseženo	101	278	22	189	590	
	%	5	7	1	6	6	
SKUPAJ ZASEBNI GOZDOVI	načrtovano	9.990	31.120	11.140	16.030	68.280	
	doseženo	665	2.867	1.022	1.054	5.608	
	%	7	9	9	6	8	
SKUPAJ GG	načrtovano	57.378	66.926	39.327	37.748	201.379	
	doseženo	9.115	10.371	6.068	5.051	30.605	
	%	16	15	15	13	15	

Planska služba

zvezi z ugotavljanjem stopnje poškodovanosti oziroma ogroženosti gozdov zaradi imisije ter predlagajo ukrepe, ki se jih morajo lotiti onesnaževalci zraka.

50. člen določa osnovne pogoje za spravilo in prevoz lesa zaradi zaščite tal in varstva okolja. Določa tudi pogoje za izkoriščanje postranskih gozdnih proizvodov, kar bo še posebej urejeno s pravilnikom o gozdnem redu.

Zaradi neuskkljenosti med gozdom in divjadjo morajo gozdarji ograjevati gozdne površine, da bi ohranili gozd. 54. člen daje možnost prepovedi dostopa in gibanja občanov v teh ograjenih območjih, da ne bi poškodovali ograje ali odpirali vrat ograde. Ta člen govori tudi o načinu in obsegu nabiranja plodov, ki ga lahko ureja z navodili občinski upravni organ, pristojen za gozdarstvo, na predlog gozdnogospodarske organizacije. Nabiranje gozdnih plodov in zdravljenih

zelišč lahko občinski upravni organ tudi v celoti prepove, oziroma, če gre za splošno ogroženost rastlinske vrste, izda prepoved republiški upravni organ, pristojen za gozdarstvo. (Spomnimo se, da so delegati v skupščini SRS pred časom postavili vprašanje v zvezi z nabiranjem gob v slovenskih gozdovih.)

Namen 76. člena predloga zakona o gozdnih je prepoved delitve gozdnih parcel. Glasi se: »Delitev gozdne parcele kot katastrske enote je prepovedana, razen kadar gre za arondacijo, komašacijo, razlastitev ali prisilni prenos gozda oziroma za pogodbeni prevzem gozda v družbeno lastnino ali razdružitev gozdne parcele, katere del je družbena lastnina.«

Kdaj bo zakon sprejet, še ni določeno, verjetno pa letos, tako da bodo predpisi o združevanju in delitvi dohodka ter o zbiranju sredstev za gozdnobiološko reprodukcijo veljali za prihodnje gospodarsko leto.

večalo administriranje, kar ve-
lja zlasti za delitev osebnih
dohodkov in za razpolaganje z
devizami.

Seštevek sklepnih računov
gospodarstva na območju, ki
ga pokriva SDK Novo mesto
(občine Črnomelj, Metlika,

Novo mesto, Trebnje) nava-
jamo za primerjavo skupaj z
nekaterimi postavkami sklep-
nega računa GG Novo mesto.
Seveda moramo upoštevati,
da razlike izvirajo tudi iz
pestrosti gospodarskih razmer
v posameznih dejavnostih.

	gospodarsko področje		GG Novo mesto		
	v milijonih dinarjev	leto	1984	delež GG v %	
celotni prihodek	146526	100	1900	100	1,3
porabljena sredstva	108277	73	821	43	0,8
amortizacija	4510	3	8	4	1,8
dohodek	35250	24	997	53	2,8
dohodek, ki pripada drugim izguba	310 1669				
obveznosti iz dohodka	16658		387		2,3
čisti dohodek	18592		610		3,3
osebni dohodki	13794		394		2,8
skupna poraba OZD	1648		79		4,8
poslovni sklad	3411		102		2,9
rezervni sklad	1150		36		3,1
število zaposlenih	33458		771		
dohodek na delavca v din	1053567		1294115		
bruto oseb. doh. na delavca na leto v din	412298		510610		
mesečni neto oseb. dohodek	24787		32990		

Celotni prihodek gospodar-
stva na območju štirih občin se
je povečal za 62,5 odst., kar pa
ni posledica povečane proiz-
vodnje temveč povečanih cen.
Po količini je proizvodnja ve-
čja le za 1 odstotek. Za slab
odstotek več so porastli mater-
ialni stroški (porabljena sred-
stva) zaradi česar je porast
čistega dohodka manjši za pri-
bližno dva odstotka.

Premalo se je povečala
amortizacija, le za 37 odst., če
jo primerjamo s porastom cen
od 55 — 60 odstotkov, kar
pomeni, da smo zbrali mnogo
premalo denarja za vzdržev-
vanje in nađomestilo osnovnih
sredstev. Škodljive posledice
takega ravnanja se bodo po-
kazale v prihodnjih letih.

Visoki nominalni finančni
izidi v sklepni računih so
posledica povečanih cen in
realnega tečaja dinarja. V
pogledu ekonomičnosti (čim-
manj porabljenih sredstev in
čimvečji celotni prihodek) že
več let ni napredka. Seveda pa
na ekonomičnost ne vplivajo
samo velika proizvodnja, ma-
njša poraba (materialni stro-
ški) temveč tudi zunanji vzroki
kot obračunski sistemi, tečaji,
devizni predpisi, cene surovin).

Sredstva za skupno porabo so se
povečala za 54 odstotkov, kar je po
resoluciji v skladu s celotnim
dohodkom. Akumulacija je pora-
sla manj kot celotni prihodek, za
58 odst., toda več kot splošna
poraba.

Šestnajst delovnih organizacij je
imelo 1,7 milijarde tekoče in 1,3
milijarde nekritične izgube.

V povprečju za vse področje so
se realni osebni dohodki znižali, saj
so se povečali za 51, cene na
drobno pa za 55 odstotkov.

Proizvodnja je bila večja v
povprečju za en odstotek. Poveča-
la se je v občinah Črnomelj, Metli-
ka in Trebnje, zmanjšala pa za 4,9
odst. v Novem mestu, največ zara-
di zmanjšanja v IMV. Znatno pa
zaostaja tudi gradbeništvo.

Z izvozom na konvertibilno
področje je bil uvoz pokrit 90,5
odstotno z vsem izvozom pa celo
109 odstotno. Med tistimi, ki imajo
pozitivno bilanco izvoz-uvoz kot
so Novoles, Krka, Iskra, Trimo je
tudi GG Novo mesto. Z izvozom
je pridobljenega 32 odst. celotnega
prihodka ali za 1,5 odst. manj kot
leta 1983.

Sklepni računi za leto 1984 že
kažejo na težave, s katerimi se bo
gospodarstvo spoprijemalo letos.
Dohodek bomo morali povečati le
z večjo proizvodnjo, z zmanjšev-
vanjem stroškov, nikakor pa ne na
račun amortizacije, s katero nismo
zagotovili enostavne in razširjene
reprodukcije.

Lepo praznovanje

Žene, zaposlene v DSSS
GG Novo mesto, so 8. mar-
ca obiskale Jakčev dom v
Novem mestu. Bile so na-
vdušene nad bogato zbirko
umetnin.

Poraba goriva za 1 ku- bik lesa: 3,55 litrov

TOZD Gozdarstvo Straža:
sečnja in spravilo 0,36 l/m³
spravilo 0,73 l/m³
prevoz 1,60 l/m³
odprava 0,48 l/m³
terenska osebna
vozila 0,38 l/m³
JERNEJ PIŠKUR, dipl. inž.

Sodišče združenega dela v Novem mestu

Če pogledamo, iz katerih
okolij prihajajo predlagatelji,
potem pade v oči veliko
predlogov, ki so jih vložili de-
lavci DO Zdravstveni center
Dolenjske in sozda IMV, sle-
dijo pa predlogi, ki so jih vložili
delavci DO SGP Pionir
Novo mesto, DO Novoles, DO
Novoteks ter DO Gozdno
gospodarstvo Novo mesto.

To
so okolja z največjim številom
sporov v delovnih organizaci-
jah, ki imajo sedež v občini
Novo mesto.

Po številu so na prvem mes-
tu spori v zvezi z denarnimi da-
jativami, med katerimi je 12
zahtev za odškodnino zaradi
nesreče pri delu ter 7 zahtev za
ugotovitev zakonitosti osnov
in meril za delitev osebnega
dohodka. Precejšnje je tudi
število sporov s področja
stanovanjskih vprašanj, kar
50.

(Iz poročila o delu v letu
1984. Sodišče združenega dela
v Novem mestu je skupno za
občine Črnomelj, Metlika, Tre-
bnje in Novo mesto.)

Iz poročila službe družbenega knjigovodstva

Sklepni računi 84

Sklepni računi gospodar-
skih organizacij pokažejo, ko-
liko smo se leta 1984 približali
ciljem letne resolucije v skladu
z dolgoročnimi ukrepi gospo-
darske stabilizacije, koliko
nam je uspelo povečati proiz-
vodnjo, izvoz ter učinkovi-
tost, ali nam je uspelo zaus-
taviti rast cen, povečati aku-
mulacijo, zmanjšati izgube in
ohraniti ekonomski položaj
delavcev na ustrezni ravni.

Analiza kaže, da vseh zas-
tavljanih ciljev nismo dosegli.
Vzroki za to so v zaostrenih
gospodarskih razmerah. Ukrepi
za razbremenitev gospodar-
darstva niso veliko prinesli.
Težave so se povečale za tiste

delovne organizacije, ki so se
preveč zadolževale v preteklih
letih in zaradi povečanih ob-
resti tudi za tiste, ki ne
premoro dovolj lastnih obra-
tnih sredstev. Obresti, ki so jih
morale plačati DO iz dohod-
ka je bilo 7,4 milijarde dinarjev,
v primerjavi z letom 83
za 58 odstotkov več in so večje
kot akumulacija (5,4 milijarde
din). Po odmrznitvi so se
močnopovečale cene za repro-
dukcijski material, z ustvarje-
nimi devizami pa so delovne
organizacije razpolagale v ma-
njši meri kot prejšnje leto (leta
84 je ostalo delovnim orga-
nizacijam le še 45 odst. deviz).

Ekonomskih ukrepov je bilo
veliko, zaradi njih pa se je po-

Zelenkov memorial

Na prvenstvu GG Novo mesto je v veleslalomu tekmovalo 42 smučark in smučarjev.

14. februarja smo se v lepem sončnem vremenu zbrali na starem smučišču v Črmošnjicah. V dokaj neugodnih snežnih razmerah nam je uspelo organizirati prvenstvo GG Novo mesto za Zelenkov memorial. Tekmovali smo v veleslalomu. Med tekmovalci se je odvijal ogorčen boj za najboljša mesta. Čas je bil merjen sicer ročno, vendar do stotinke natančno. Letos so nastopile tudi tri tekmovalke, ki bodo verjetno naslednje leto pritegnile še kakšno smučarko.

Rezultati:

ženske:

1. Neva Thorževskij	24,44
2. Tatjana Ostojič	24,74
3. Štefka Burger	32,30

moški do 30 let:

1. Robert Vogrinc	20,81
2. Alojz Rogelj	21,02
3. Borut Pavlič	22,62

moški od 30 do 40 let:

1. Primož Bobnar	20,80
2. Anton Matkovič	22,08
3. Peter Dular	22,96

moški od 40 do 50 let:

1. Andrej Grabrijan	23,64
2. Janez Jereb	25,28
3. Janez Blažič	26,27

moški, starejši od 50 let:

1. Alojz Serini	23,69
2. Jože Rade	24,60
3. Adi Štor	25,64

- ekipno:
1. TOK Novo mesto (Plantan, Jarc, Blažič)
 2. TOZD Podturn (Fink, Dular, Fabjan)
 3. TOK Črnomelj (Vogrinc, Grabrijan)
 4. TOZD TG
 5. TOZD Črmošnjice
 6. DSSS
 7. TOK Trebnje
 8. TOZD Straža
 9. TOZD Novo mesto
 10. TOZD Vrtnarstvo in hortikultura
 11. TOZD Črnomelj

Po končani tekmi smo najboljšim podelili kolajne in pokale. Dogovorili smo se, da bomo naslednje leto na tej tekmi še številčnejši. Za dobro izvedeno tekmo je potrebno pohvaliti Serinija, Saška, Gašperšiča in vse ostale, ki so sodelovali pri organiziranju tekmovanja.

STANE PIRC

Naravna in kulturna dediščina

Februarja so vsi zbori skupščine Novo mesto na svojih sejah obravnavali osnutek odloka o razglasitvi naravnih znamenitosti in nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Novo mesto.

Osnova za odlok je zakon o naravni in kulturni dediščini, sprejet v skupščini SR Slovenije leta 1980, po katerem je zavarovana vsa naravna in kulturna dediščina, ki je s svojo kulturno, znanstveno, zgodovinsko, estetsko in čustveno, krajinsko-oblikovano in ekološko vrednostjo namenjena vsem delovnim ljudem in občanom. Skrb zanjo je po zakonu zaupana vsakemu občanu in celotni družbeni skupnosti.

Na območju občine Novo mesto sta naravna in kulturna dediščina nadpovprečno številni. V razvidu odloka je naštetih kar 558 objektov, naravnih znamenitosti, spomenikov oblikovane narave, nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov, spomenikov urbanizma, zgodovinskih in memorialnih območij, značilne krajine, arheoloških in umetnostnih spomenikov, spomenikov mestne in trške arhitekture, sakralnih, javnih, etnoloških, zgodovinskih, memorialnih in tehniških spomenikov. S tem pa še ni naštetih vsa ohranitve vredna dediščina. Še druge znamenitosti, ki niso v seznamu odloka, so evidentirane v pregledu objektov in območij naravne in kulturne dediščine v občini Novo mesto.

Iz obsežnega seznama znamenitosti povzemamo le nekatere, ki so za gozdarje, delavce v naravi, še posebej zanimive in ki bi morale, v smislu zakona in odloka, biti še posebna naša skrb.

Iz obsežnega seznama znamenitosti povzemamo le nekatere, ki so za gozdarje, delavce v naravi, še posebej zanimive in ki bi morale, v smislu zakona in odloka, biti še posebna naša skrb.

PLAN DELOVNEGA ČASA ZA LETO 1985

Zaradi napake v 9. točki spodnje tabele, ki je bila objavljena v prejšnji številki, ta del tabele še enkrat objavljamo.

7. Skupaj ur v mesecu	192	168	176	184	192	176	192	184	176	192	176	184	2192
8. Štev. dni za obračun OD	23	22	22	24	22	23	23	22	24	23	22	24	274
9. Štev. ur za obrač. OD	184	176	176	192	176	184	184	176	192	184	176	192	2192

Med naravnimi znamenitostmi sta naštetja krajinska parka Klevevž in Otočec, pragozdi Pečke, Ravna gora in Trdinov vrh ter rastišče rododendrona pri Brusnicah.

Od štiridesetih geomorfoloških naravnih spomenikov jih je v gozdu veliko, a naštejmo samo nekatere, gozdarjem bolj znane: izvir Radešice (Podturn), jami Pihalnik in Jazbina, Lukenjske jame (Prečna), Velika knežja jama (Podstenice), Cinkov križ—jama, Anenloh brezno, Ledena jama (Kočevski rog), Kunč—ledena jama, Velika in Mala prepadna jama (Straža). Kot geomorfološki in botanični naravni spomenik sta imenovani udorni jami Rožeška in Podsteniška koliševka.

V seznamu dendroloških (drevesnih) naravnih spomenikov najdemo lipo v Klevevžu, rdečelistno bukev prav tam, jelko na Rogu, obe sekvaji na Ruperč vrhu, dob na Hribu pri Škrjančah ter lipo na trgu v Žužemberku.

Varujmo gozdove pred požari!

Iz enega drevesa lahko naredimo milijone vžgalic, z eno vžgalico lahko uničimo milijone dreves.

(Kitajski pregovor)

Približuje se suho spomladansko obdobje, za katerega je značilno, da je možnost nastankov gozdnih požarov največja. Večina gozdnih požarov je plod posredne ali neposredne človeške dejavnosti. Najpogostejši vzroki za nastanek so nenadzorovano sežiganje odpadkov, ki nastanejo pri čiščenju kmetijskih zemljišč (22%), 39% primerov odpade na neznane povzročitelje, sorazmerno majhen delež pa je drugih vzrokov (izkoriščanje gozdov, izletniki, strela, namerni požigi).

Večina gozdnih požarov nastane predvsem zaradi človeške malomarnosti oziroma nepazljivosti. Škode, ki jih povzročajo gozdni požari, so mnogostranske. Preprečimo jih lahko le s krepitvijo samozagotne kulture, s pravilnim odnosom do gozda in z odgovornim ravnanjem z ognjem v gozdu ali njegovi bližini.

Gozdovi v našem gozdnogospodarskem območju spa-

Spomeniki oblikovane narave so drevoredi v Novem mestu (Kettejev in v ulici Skalyckega) pred samostanom Pleterje ter parka okoli gradu Grm in Otočec.

Odlok štiti tudi ogrožene rastlinske vrste, arniko, hrvaški nageljček, turško lilijo, velikolistno lipo in lipovec.

Na Rogu so zaščitena partizanska grobišča, bolnice in Baza 20.

Med sedmimi tehniškimi spomeniki najdemo tudi tri tesneje povezane z gozdarstvom. To so plavž nekdanje livarne na Dvoru, žaga venecijanka v Luknji in železniška postaja v Straži, ki je verjetno po količini odposlanega lesa prva v Sloveniji.

Opomba urednika: V prihodnjih številkah glasila bomo z veseljem priobčili prispevek o podobnih prizadevanjih v občinah Črnomelj, Metlika, Trebnje in Grosuplje, če se nam bodo oglasili dopisniki z omenjenih področij.

dajo v okviru Slovenije med požarno bolj ogrožene. Do leta 1978 smo bili po številu gozdnih požarov in po površini, ki so jih ti zajeli, takoj za območjem Krasa. S široko družbeno akcijo nam je uspelo, da smo število gozdnih požarov omejili v razumne meje.

Gozdarji, lovci, obiskovalci gozdov, kmetje in lastniki gozdov! Od našega odgovornega ravnanja z ognjem v gozdu in bližini gozda bo tudi letos odvisna višina škode, ki jo povzročajo vsakoletni gozdni požari.

STANE ŽUNIČ, dipl. inž. gozd.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto — Odgovorni urednik ing. Janez Penca, Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. — Izhaja enkrat na mesec v 1000 izvodih. — Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 — Časopisni stavek, filmi in prelom DITC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.